

К. Є. Науменко

Петрів Всеволод Миколайович

ПЕТРІВ Всеволод Миколайович (02(14). 01. 1883, Київ — 10. 07. 1948, м. Регенсбург, похований у м. Авгсбург, Німеччина) — військовий і громадсько-політичний діяч. Був одружений на дочці [В. Іконникова](#). Генерал-хорунжий Армії УНР (1920). Дійсний член НТШ (1948). Закінчив Володимирський Київський кадетський корпус (1900), Павлівське військоve училище (1902) і Миколаївську академію Генштабу (1910) в Санкт-Петербурзі. Перебував на військовій службі, зокрема у 165-му піхотному Луцькому полку, штабах Київського військового округу та 42-ї піхотної дивізії (Київ). Учасник 1-ї світової війни. Організатор українізації російських частин — із солдат-українців 7-ї Туркестанської стрілецької дивізії восени 1917 сформував [Гайдамацький кінний полк ім. кошового К. Гордієнка](#) і привів його у розпорядження УЦР. Брав участь у вуличних боях проти червоногвардійських загонів у Києві. Від лютого 1918 — командир 3-го Запорозького куреня військ УЦР, який згодом розгорнуто у 1-й Запорозький ім. кошового К. Гордієнка полк кінних гайдамаків у складі Запорозького корпусу Армії УНР. Від червня 1918 — у розпорядженні начальника Генштабу Української Держави; від жовтня — помічник начальника 2-ї Київської спільної юнацької школи; від грудня — начальник Житомирської юнацької школи; від червня 1919 — командувач Волинської групи Армії УНР; від липня — Військовий міністр, від листопада — товариш (заступник) Військового міністра УНР; від травня 1920 — інспектор піхоти Армії УНР, разом із її частинами інтернований у

Польщі. Від березня 1921 — 1-й генерал-квартирмейстер, від серпня — начальник Генштабу Армії УНР. У червні 1922 вийшов у відставку. Викладав в Українській гімназії у м. Хуст (нині Закарпатської обл.), Українському високому педагогічному інституті імені Драгоманова у Празі, Українській реальній гімназії у м. Моджари поблизу Праги. Брав активну участь у громадсько-політичному житті української діаспори. Від 1929 співпрацював з ОУН. У березні 1939 відмовився від пропозиції очолити Збройні Карпатської України у червні 1941 — Військовий міністр в Українському державному правлінні (уряді Стецька). Разом із іншими членами правління заарештований німцями і ув'язнений у концтаборі, 1944 звільнений. Відмовився очолити Українське визвольне військо та Українську національну армію, але був радником командувача останньої генерала П. Шандрука. Досліджував військове мистецтво та воєнну історію УНР. На його честь перейменовано вулиці у м. Боярка Фастівського р-ну Київської обл. (також встановлено меморіальну дошку) та Житомирі, а також провулок і вулицю в Києві.

Основні праці

Суспільство і військо: Соц.-істор. нарис. Прага; Берлін, 1924; Прага, 1931;
Усуспільнення військових знань // Студент. вісті. [Прага], 1926. № 6;
Фрагмент до історії українсько-польського зближення // Нова Україна. [Прага], 1927. № 1—2; Спомини з часів української революції (1917—1921). Л., 1927. Ч. 1; 1928. Ч. 2; 1930. Ч. 3; 1931. Ч. 4; Житомирська юнацька школа: формування, наука, бої, перший випуск української старшини. Сторінки з ненадрукованого щоденника // Літопис «Червоної Калини». [Л.], 1936. № 5—8, 10—11; 1937. № 1, 3, 6; Стратегічні операції Богдана Хмельницького під час війни 1648—1649 років // Військо України. 1993. № 6—8; Неторованим шляхом: Спомини з історії української революції 1917—1921 рр. // Вітчизна. 1993. № 5—8; 1994. № 1—2, 5—6.

Рекомендована література

1. Гаврилюк І. З величного минулого // За державність. [Варшава], 1929. № 1;
2. Войцехівська І. Всеволод Петрів: незнана спадщина (за матеріалами родинного архіву Святослава Петріва в США) // Студії з архівної справи та документознавства. Т. 5. К., 1999;
3. Литвин М., Науменко К. Збройні сили України першої половини ХХ ст. Генерали і адмірали. Л.; Х., 2007;
4. A. Kolańczuk. Ukraińscy generałowie w Polsce. Emigranci polityczni: Słownik biograficzny. Przemyśl, 2009.

Бібліографічний опис:

Петрів Всеволод Миколайович / К. Є. Науменко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. - К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. - Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-879913>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).